

Bahadir (53) zat 24 jaar in de Belgische gevangenissen en wil anderen waarschuwen: “Geen enkele verlaat je beter”

Bahadir Kanmaz repeteert met theatermaker Lara Staal voor een voorstelling over wantoestanden in de cel. — © jid

GENT - **De helft van zijn leven spendeerde Bahadir Kanmaz (53) achter de tralies. Hij zag cipiers die gevangenen in elkaar sloegen en drugs, heel veel drugs. Om dergelijke wantoestanden aan te klagen, doet Kanmaz nu mee aan een voorstelling met andere ex-gedetineerden.**

Jill Dhondt

Maandag 3 maart 2025 om 06:00

“Ik heb veel miserie gezien. In de gevangenis van Merksplas speelden cipiers voor verpleger. Ze gaven gevangenen een spuitje, zodat ze twee weken kalm zouden blijven.” Bahadir Kanmaz vertelt het tussen twee repetities door.

Hij staat straks samen met drie andere ex-gedetineerden op het podium bij NTGent. Onder begeleiding van theatermaker Lara Staal schreef Kanmaz mee aan een theatervoorstelling over de Belgische gevangenissen. De voormalige gevangenen staan ook zelf op het podium. “Dat voelt als therapie”, zegt Kanmaz.

Vicieuze cirkel

Zijn vader verliet Turkije om in de Limburgse mijnen te gaan werken. Zoon Bahadir belandde als kind al op het verkeerde pad. De afgelopen 35 jaar werd hij vier keer opgesloten, vooral voor drugsfeiten. In totaal spendeerde Kanmaz 24 jaar achter de tralies. Elke keer dat hij vrij kwam, werd hij een paar jaar of zelfs weken later weer opgepakt. “Ik zat in een vicieuze cirkel en ik geraakte er niet uit”, klinkt het.

© jid

“Mechelen is goed voor het eten en Merksplas om te werken, maar geen enkele verlaat je beter.”

Bahadir Kanmaz

Ex-gedetineerde

De vijftiger doorkruiste Vlaanderen. Hij verbleef in de gevangenissen van Hasselt, Dendermonde, Oudenaarde, Ieper, Sint-Gillis, Vorst, Merksplas en Brugge. “Mechelen is goed voor het eten en Merksplas om te werken, maar geen enkele gevangene verlaat je beter.”

Kanmaz vertelt over wat hij zag in de gevangenis van Merksplas. Cipers kwamen met vier of vijf tegelijk binnen om een gevangene die een te grote mond had opgezet een lesje te leren. Erna sloten ze hem negen dagen of langer op in de isoleer cel.

Mensenrechten

“Op een bepaald moment heb ik tegen mijn familie gezegd dat als ze mij een paar weken niet hadden gehoord, ze me moesten komen zoeken. Ik heb rechten gestudeerd in de gevangenis, er gebeurden daar dingen die in strijd waren met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.”

De gevangenis van Merksplas is geen uitzondering op dat vlak. In elke gevangenis zag Kanmaz wantoestanden. “Ik heb veel zelfmoorden en zelfmoordpogingen gezien. En drugs, enorm veel drugs. De cipers en het bestuur gedoogden dat. Het hield de gevangenen rustig en anders moesten ze extra papierwerk invullen.”

“Ik heb veel zelfmoorden en zelfmoordpogingen gezien. En drugs, enorm veel drugs.”

Bahadir Kanmaz

Ex-gedetineerde

Doorbroken

Enkele jaren geleden slaagde Kanmaz er toch in de cirkel te doorbreken. Hij werd vrijgelaten in 2022 en verhuisde naar Gent. Omdat hij iets wilde doen met zijn jaren in de gevangenis, zei hij volmondig ‘ja’ toen ze hem vroegen om mee te werken aan een theatervoorstelling.

Daarin klagen de ex-gedetineerden de wantoestanden aan die ze zelf meemaakten. Ze zoeken ook naar een alternatief voor het huidige systeem. “Er moet al gewerkt worden aan re-integratie tijdens je verblijf”, zegt Kanmaz, “niet pas als je op het punt staat om vrij te komen.”

“Maar er moet ook proactief gehandeld worden. De problemen beginnen vaak thuis of op school. Ik kende iemand die een deel van zijn drugsgeld aan zijn vader gaf. Die wist heel goed waar het geld vandaan kwam, maar deed er niets aan. Drugs is heel normaal geworden. Ik hoop dat dit tot denken aanzet, dat de voorstelling verandering kan teweegbrengen.”

‘De gevangenis’, vanaf 13 maart bij NTGent op het Sint-Baafsplein, www.ntgent.be (<https://www.ntgent.be/>)

LEES OOK. Ex-gedetineerden klagen wantoestanden in gevangenis aan in nieuwe voorstelling: “Werkelijk niemand komt hier beter uit” (https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20250220_92613612)

Hoofdpunten

